

**Posudek vedoucího na magisterskou práci Bc. Jana Karlacha „Pomocí barbarů
ovládat barbary: Postavení tusi v oblasti Liangshanu“**

Diplomant se ve své práci zabývá tématem, kterému byla dosud v rámci sinologie věnována spíše okrajová pozornost: systému správy pohraničních „barbarských“ území, a to na konkrétním příkladu regionu Chladných hor (Liangshan) v jihozápadní části dnešní provincie Sichuan. Hned na úvod je třeba předeslat, že autor přistoupil ke své práci velmi pečlivě, s velkou erudicí, a předložená práce nejenže plně splňuje, nýbrž v řadě ohledů i přesahuje požadavky kladené na práci magisterskou.

Práce má velmi logickou strukturu, která postupuje od obecnějších problémů k případové studii zabývající se oblastí Liangshanu. V první části práce je velmi dobře nastíněn přehled obecného přístupu Číny k „barbarům“ a vývoj metod správy, které Čína ve vztahu k pohraničním etnikům aplikovala, a to v podstatě po celé období čínských dějin, od starověku až po počátek dvacátého století. V této části se diplomantovi podařilo podat velmi dobrý přehled uvedené problematiky, a to bez zjednodušujících tvrzení; zároveň je třeba podtrhnout, že tato úvodní kapitola je následně pevně provázána s následujícími částmi práce a s rozбором konkrétní situace v oblasti Liangshanu.

Tou se zabývají další dvě části předložené práce. V kapitole 2 autor charakterizuje geografii a topografii Liangshanu, která – jak sám uvádí – hrála významnou roli ve formování čínského přístupu k etnickým skupinám v dané oblasti a ve volbě metod jejich správy, zejména s ohledem na svoji komplikovanost a tedy už z důvodů topografických obtížnou kontrolovatelnost celého regionu. Dále přechází k popisu vývoje správního uspořádání v dané oblasti od prvního průniku čínských vojsk za vlády dynastie Západní Han (206 př. n. l. – 9 n. l.) až po skloněk čínského císařství na počátku dvacátého století. Závěrečná část druhé kapitoly je poté věnována problematice etnika Nuosuo obývajících oblast Liangshanu, jeho jazykové příslušnosti, sociální struktury a dějin až do konce císařského období.

Stěžejní část práce představuje kapitola 3, věnovaná čtyřem klanům místních vládců, oblastem, které spravovali, a jejich proměnlivým vztahům s centrálním čínským

dvorem za vlády dynastií Yuan (1271-1368), Ming (1368-1644) a Qing (1644-1911), s určitým přesahem do republikánského období v první polovině dvacátého století. V této kapitole autor pracuje s širokým spektrem pramenů: s dynastickými kronikami, rozličnými místními zápisky, někdy s místním ústním podáním i s nápisy na stélách. Přitom prokazuje velmi hlubokou erudici a obdivuhodnou orientaci v systému titulů, místních – často velmi spletitých – genealogiích a příbuzenských vazbách, stejně jako v propojenosti jednotlivých historických událostí. Jeho dílčí závěry vyznívají velmi přesvědčivě a v některých případech ukazují na značné odchylky od obecných zásad čínského přístupu k „barbarům“, kteréžto odchylky – jak autor opět přesvědčivě argumentuje – byly dány pružným přizpůsobením se specifickým místním podmínkám. To v plné míře platí například o častém porušování qingské zásady, že tituly a funkce nemají dědit ženy.

Práci doplňují nesmírně pečlivě zpracované obrazové přílohy, bez nichž by často orientace ve spletité topografii a správním vývoji pojednávané oblasti byla velmi složitá.

Práce J. Karlacha obecně vyniká velice kvalitní a kritickou prací s materiálem – a to jak s prameny, jejichž překlady jsou velmi kvalitní, tak se sekundární literaturou – velkou erudicí a na magisterskou práci nezvyklou hloubkou zpracování. Její čtení – přičemž pojednávaná problematika je často velmi složitá – usnadňuje kultivovaný jazyk a přehledný vyzrálý styl s naprosto minimálním množstvím překlepů a stylistických prohřešků. Na závěr je třeba vyzdvihnout, že pojednávanou oblast autor evidentně skvěle zná z autopsie a z předběžného terénního průzkumu.

Jak již bylo uvedeno v úvodu, práce J. Karlacha nejenže splňuje, ale v řadě ohledů vysoce přesahuje požadavky kladené na práci magisterskou, a rozhodně navrhuji její hodnocení nejvyšší známkou klasifikační stupnice.

Otázky pro případnou diskuzi:

1) V práci je věnován minimální prostor ekonomickému systému pojednávané oblasti, byť je průběžně zmiňován. Mohl by se autor k tomuto tématu blíže vyjádřit? A jak tento faktor ovlivňoval politicko-společenskou organizaci daného regionu, případně její obtížnou kontrolovatelnost ze strany čínského byrokratického aparátu?

2) V rámci práce jsou průběžně používány kulturně-antropologické termíny vztahující se k sociálně-politické organizaci, jako je *chieftancy* (překlad náčelnictví, který je v češtině již zaveden pro odlišnou kategorii *chiefdom*, není z uvedeného důvodu úplně přesný), mandalové království atd. Autor se k jejich obsahu v úvodu vyjadřuje, nicméně se zdá, že ve vlastním textu jsou užívány dosti libovolně a zaměnitelně. Moje další otázka tedy směřuje ke konkrétnější definici společensko-politického uspořádání na čínském jihozápadě v rámci uvedené kulturně-antropologické klasifikace, případně k jeho možným proměnám v průběhu doby a pod vlivem historických okolností.

V Praze dne 2. 2. 2014

Mgr. Jakub Maršálek Ph.D.